

הכדור הוא הכול

מהו הדבר שאנחנו יכולים לחיות עליו, למות ממנו, להירפא בזכותו ואפילו לשחק בו? כדור, כמובן. נסו לנחש למה אנחנו פותבים עליו דווקא עכשיו...

שולף פרטיס אדום

יש גם כדורסל וכדורעף וכדור-מים וכדוריד וכדור-בסיס. בכל אלה הכדור הוא העיקר. רודפים אחריו, בועטים בו, מכדררים אותו, חובטים בו, מעיפים אותו, זורקים אותו, מוסרים אותו, תופכים אותו. ובמשחק הפאולינג, שבועברית נקרא כדורת, מנסים להפיל באמצעותו חיילים ממושמצים.

ביטויים לא מעטים נכנסו לשפה מתחום הכדורגל: כאשר עושים משהו ברגע האחרון – עושים אותו "בדקה התשעים", בדיוק כמו במשחק הכדורגל. הביטוי "הכדור במגרש שלו" לקוח דווקא מתחום הטניס, אבל מלמד שעכשיו תורו של הצד השני לפעול, תורו של מי שהכדור נמצא בצד המגרש שלו. קרוב אליו הביטוי "הכדור בידיים שלו", שמשמעותו – עכשיו תורו לפעול, לעשות מעשה; וגם "העביר אליו את הכדור", כלומר – מסר לו את הזכות לפעול, לעשות את הצעד הבא. ובחיים, כמו בכדורגל, "הכדור הוא עגול", ופירוש הדבר שהכול עוד יכול לקרות.

כאשר מישו מעצבן אתכם, אפשר לשלוף לעברו פרטיס אדום או פרטיס צהוב – עוד שני מונחים מהמשחק שחדרו גם לשפת היומיום.

הכדור בידיים שלו

בעיטה בכדור

המונדיאל (ובעברית: משחקי גביע העולם), המתקיים בימים אלה בדרום אפריקה, מזמן (מביא) לאוהדי הכדורגל חודש של טירוף חושים (שיגעון, התרגשות גדולה); וכמו תמיד, הוא מלווה בפרשנים ששופכים הרים של מילים על כל מהלך ומהלך. כן, אנחנו שומעים לא מעט על כל כדור (בעיטה) שהעביר מסי למליטו; על כל שער (גול) שמבקיעים או שמפספסים; על כל בעיטת עונשין (פנדל) והאם היא מוצדקת או לא; על כל נבדל (אופסייד) ומשמעותו; על הרפבים ועל נבחרות ועל אוהדים ועל מגרשים ועל ניצחונות והפסדים וסגנונות משחק... איזה מזל (ואחרים אומרים: כמה חבל) שזה נמשך רק חודש ומגיע רק פעם בארבע שנים.

מבט קצר על היציעים, המלאים אוהדים שצורחים כאילו חיייהם תלויים במה שקורה על המגרש, מאפשר לנו להבין למה שפת הכדורגל מלאה בכל-כך הרבה מילים מתחום המלחמה. ראשית, יש הגנה והתקפה, כמו בכל מלחמה טובה. אחר-כך יש גם הבקעה, חדירה וכיבוש – מילים שמבטאות המון כוח ואגרסיביות. ולא נשכח את הבונקר, סגנון משחק הגנתי, שהפרשנים והאוהדים שונאים במיוחד.

אבל כדורגל אינו משחק הכדור היחיד, כמובן.

כדור של חיים ומוות

כדור הוא לא רק משחק; יש גם כדורים שיכולים להרוג. כאלה הם כדורי הרובה, שמכונים גם קליעים (כי קולעים אותם למטרה; ביחיד: קליע). כדור רובה שנודה בלי מטרה מיוחדת ופגע במקרה במישהו – הוא כדור תועה (כדור שתעה בדרך). כדור שיש בו חומר נפץ הוא כדור חי, להבדיל מכדור סרק, שאין בו חומר נפץ והוא משמש בדרך כלל לאימונים.

כדור פורח

אנחנו חיים על כדור הארץ, טסים בכדור פורח, מחפשים את העתיד בכדור בדולח (זכוכית) וכולעים כדורים כדי להרגיש טוב יותר. כדור במובן תרופה מתייחס לצורה המעוגלת של החומר המרפא שאנו נוטלים. לכן הכדור נקרא גם גלולה. יש הנוטלים כדור הרגעה או כדור שינה; אחרים זקוקים דווקא לכדור מרץ, וכולנו מחכים שימצאו כבר כדור הרגעה יעיל. בדם יש לנו כדוריות אדומות וכדוריות לבנות.

יש גם כדורים מעולם החי: כאשר הייתי ילדה, אהבתי להרים אבנים וילגלות תחתיהן חיפושיות אפורות, שהיו מתעגלות לצורת כדור כאשר חשו (הרגישו) בסכנה, ואנו נהגנו לכנות אותן כדוריות. לפני כמה שנים שמעתי את ילדיי מכנים את החיפושיות הללו אורי כדורי.

ויש כדורים גם בעולם האוכל: בגלידריה אנחנו מקבלים כדורי גלידה; על הספגטי אנחנו מניחים כדורי בשר, והמאכל הלאומי שלנו הוא פיתה ובתוכה כדורי פלאפל.

ונסיים בתקווה שהתנהגות האוהדים במגרשי הכדורגל לא תהפוך לכדור שלג, ושהאוהדים יקבלו את הכול בשמחה וברוח ספורטיבית.

אילה פרלמוטר